

Форма № 09/18

Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ
від 30.08.2018 р., протокол № 1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ТА ТУРИСТИЧНОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.01 2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун Н. М. Кольцун

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Біржова діяльність та управління біржовими структурами
(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь магістр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(код і назва спеціальності)

освітня програма / Економіка та управління підприємством. Менеджмент проектів і консалтинг

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

Мерзуров В.М.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою УНУД
протокол № 1 від 29 серпня

Завідувач кафедри Сорока Л.М.
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету

Резцова О.В.
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми: кандидат економічних наук, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю Сорока Л.М.

Рецензенти програми: д.е.н., проф. Захарченко В.І.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>
<i>Кількість кредитів: 4</i>	<i>Лекції:</i>	
	<i>16</i>	<i>4</i>
<i>Модуль: 1</i>	<i>Практичні заняття:</i>	
<i>Загальна кількість годин: 120</i>		
<i>Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2</i>	<i>Лабораторні заняття:</i>	
<i>Семестр: 3</i>	<i>Семінарські заняття:</i>	
	<i>16</i>	<i>4</i>
<i>Тижневе навантаження (год.):</i>	<i>Консультації:</i>	
<i>- аудиторне: 2</i>		
<i>- самостійна робота: 4</i>	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
<i>Форма підсумкового контролю: залік</i>		
<i>Мова навчання: українська</i>	<i>Самостійна робота:</i>	
	<i>88</i>	<i>112</i>

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни механізм організації і технології здійснення біржової діяльності товарних бірж в нашій країні та в країнах з ринковою економікою.

Метою вивчення дисципліни є: формування у майбутнього фахівця теоретичних основ та практичних навиків з біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій в своїй майбутній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни. Теоретико-методологічною базою вивчення дисципліни є «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності», «Конкурентоспроможність підприємства та оцінка якості його продукції, товарів і послуг», «Стратегічне управління в підприємстві», «Управління проектами та ризиками», «Управління консалтинговим бізнесом».

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами: «Прогнозування та моделювання в управлінні підприємницькою діяльністю», «Економіка і організація інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств», «Стратегічне управління в підприємстві», «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності», «Конкурентоспроможність підприємства та оцінка якості його продукції, товарів і послуг».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Для вибіркових навчальних дисциплін

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації англійською мовою.
- Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави та вміння підвищувати свою професійну компетентність у відповідності до них.
- Володіння нормативно-правовою базою щодо організації підприємницької діяльності та проведення фінансового аналізу.
- Знання методів запобігання та управління конфліктами.

2. Уміння:

- Уміння оптимізувати організацію операційної, фінансової і інвестиційної діяльності на підприємстві.
- Уміння на практиці застосовувати методи аналізу економіко-статистичної інформації.
- Уміння здійснювати організацію та обробку внутрішньої та зовнішньої інформації про підприємство та його конкурентів.
- Уміння організовувати та проводити моніторинг господарсько-фінансової діяльності підприємства.

3. Комунікація:

- Використання адекватної взаємодії й міжособистісної комунікації, критичного мислення, вміння моделювати проблемні ситуації, вибирати шляхи, методи та способи урегулювання та розв'язування конфліктів.
- Володіння навичками здійснення контролю (аудит, моніторинг) за відповідністю умов функціонування різних напрямів підприємницької діяльності принципам ефективності використання ресурсів за умов максимізації підприємницького прибутку.
- Уміння мотивувати та координувати діяльність персоналу підприємства, організації, установи.

4. Автономність та відповідальність:

- Уміння критично оцінювати свої недоліки та переваги, намічати шляхи та вибирати засоби розвитку переваг та усунення недоліків, володіння навичками особистого акмеологічного розвитку.
- Уміння критично оцінювати запропоновані варіанти управлінських рішень щодо оптимізації використання ресурсів суб'єкта підприємництва, підвищення вартості бізнесу.
- Уміння розробляти бюджети на усіх рівнях управління (в т.ч. фінансові та інвестиційні), обґрунтовувати їх.
- Уміння приймати управлінські рішення щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.
- Уміння проводити мобілізацію наявного власного і залучення нового капіталу, усіх видів ресурсного забезпечення для забезпечення підприємницької діяльності, відкриття власного бізнесу, здійснення інноваційного підприємництва.

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Теоретичні засади антикризового управління підприємством													
1.	Тема 1. Предмет, методи і завдання курсу. Організаційно-економічні основи біржової діяльності.	4	2	2			8	4	2	2			11
2	Тема 2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.	4	2	2			8	4	2	2			11
3	Тема 3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.	4	2	2			8						11
4	Тема 4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні аграрного ринку.	4	2	2			8						11
5	Тема 5. Біржові товари та їх види.	4	2	2			8						11
6	Тема 6. Організаційно-правові основи створення та функціонування бірж.	4	2	2			8						11
7	Тема 7. Організація і технологія біржової торгівлі.	4	2	2			8						11
8	Тема 8. Організація брокерської діяльності.						8					11	
9	Тема 9. Біржові угоди та їх види.	4	2	2			8						11
10	Тема 10. Економічний механізм біржової торгівлі.						6					11	
	Проміжний контроль						4						4
Разом:120		32	16	16	-	-	88	8	4	4			112

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Предмет, методи і завдання курсу. Організаційно-економічні основи біржової діяльності.

1. Основні теоретичні положення дисципліни та її завдання.
2. Предмет і методи науки.
3. Основні види оптової торгівлі.
4. Особливості біржової торгівлі.
5. Історія розвитку біржової діяльності
6. Сучасний стан світового біржового ринку.

Тема 2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.

1. Передумови виникнення біржової діяльності в Україні.
2. Історія розвитку вітчизняних бірж.
3. Біржова торгівля в радянській Україні.
4. Становлення біржової торгівлі в незалежній Україні.
5. Перспективи розвитку біржової діяльності в Україні.

Тема 3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.

1. Загальна характеристика законодавчо-правового поля, що регулює біржову діяльність.
2. Регулювання біржової діяльності в США.
3. Регулювання біржової діяльності в Україні.
4. Оподаткування біржової діяльності.

Тема 4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні аграрного ринку.

1. Переваги реалізації сільськогосподарської продукції та продовольства через товарні біржі.
2. Формування ринку сільськогосподарської продукції, як умова діяльності аграрних бірж.
3. Принципи розвитку, державне регулювання та структура біржового ринку сільськогосподарської продукції.
4. Концепція розвитку біржового ринку сільськогосподарської продукції.

Тема 5. Біржові товари та їх види.

1. Характеристика біржових товарів.
2. Класифікація біржових товарів.
3. Речові біржові товари.
4. Фінансові інструменти.
5. Методика подання інформації про біржові товари в спеціалізованих виданнях.

Тема 6. Організаційно-правові основи створення та функціонування бірж.

1. Визначення біржі та аспекти її діяльності.
2. Функції бірж.
3. Класифікація бірж.
4. Організаційна структура біржі та функції її підрозділів.
5. Правила біржової торгівлі.

Тема 7. Організація і технологія біржової торгівлі.

1. Характеристика процесу біржового торгу.
2. Форми проведення біржових торгів.
3. Підготовка біржового торгу.
4. Торговий процес в біржовій операційній залі.
5. Виконання замовлень отриманих під час торгів.

Тема 8. Організація брокерської діяльності.

План лекції:

1. Брокерська контора, її роль і місце в біржовій торгівлі.
2. Брокерське обслуговування за договором.
3. Брокерське обслуговування за дорученням.
4. Види обмежуючих умов доручень клієнта брокеру.
5. Економічна стратегія брокера на біржі та принципи її розробки.

Тема 9. Біржові угоди та їх види.

План лекції:

1. Визначення біржової угоди та її аспекти.
2. Характеристика біржової угоди.
3. Укладення біржової угоди.
4. Спотові угоди.
5. Форwadні угоди.
6. Ф'ючерсні угоди.
7. Опціонні угоди.

Тема 10. Економічний механізм біржової торгівлі.

План лекції:

1. Поняття хеджування та його переваги.
2. Практика сільськогосподарського хеджування.
3. Спекулятивні операції на біржах.
4. Стратегія і практика спекулятивних операцій.
5. Кліринг і розрахунки на біржовому

5.2. Тематика семінарських занять.

Тема 1. Предмет, методи і завдання курсу. Організаційно-економічні основи біржової діяльності.

Тема 2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.

Тема 3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.

Тема 4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні аграрного ринку.

Тема 5. Біржові товари та їх види.

Тема 6. Організаційно-правові основи створення та функціонування бірж.

Тема 7. Організація і технологія біржової торгівлі.

Тема 8. Організація брокерської діяльності.

Тема 9. Біржові угоди та їх види.

Тема 10. Економічний механізм біржової торгівлі.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин денна форма навчання (заочна)	Форми звітності
1.	<p>Тема 1. Предмет, методи і завдання курсу. Організаційно-економічні основи біржової діяльності.</p> <p>1. Дати визначення термінам: оптова торгівля, базар, ярмарок, аукціон, біржова торгівля.</p> <p>2. Зробити порівняльний аналіз різних видів торгівлі.</p>	8 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
2.	<p>Тема 2. Виникнення та розвиток біржової діяльності в Україні.</p> <p>1. Проаналізувати сучасний стан біржової діяльності в Україні.</p> <p>2. Порівняти діяльність провідних українських бірж із Одеською, Миколаївською та Київською біржами на різних етапах їх функціонування.</p>	8 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
3.	<p>Тема 3. Законодавчо-правове регулювання біржової діяльності.</p> <p>1. Дати законодавче визначення основним біржовим термінам.</p> <p>2. Співставити положення Закону України “Про товарну біржу” із вимогами, які ставляться до біржової торгівлі за кордоном.</p> <p>3. Проаналізувати відповідність між нормативно-правовими актами, покликаними регулювати біржову діяльність в Україні.</p>	8 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
4.	<p>Тема 4. Роль і місце біржової торгівлі у формуванні аграрного ринку.</p> <p>1. Проаналізувати вплив вітчизняних бірж на аграрний ринок України.</p> <p>2. Скласти функціональну схему учасників аграрного ринку.</p>	8 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
5.	<p>Тема 5. Біржові товари та їх види.</p> <p>1. Дати визначення термінам: біржовий товар, речові біржові товари, фінансові інструменти.</p> <p>2. Скласти схему класифікацій біржових товарів.</p> <p>3. Опрацювати методику подання інформації про біржові товари в спеціалізованих виданнях.</p>	8 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
6.	<p>Тема 6. Організаційно-правові основи створення та функціонування бірж.</p> <p>1. Визначити аспекти діяльності біржі.</p>	8 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка

	2. Скласти схему класифікацій бірж. 3. Скласти схему організаційної структури біржі.		індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
7.	Тема 7. Організація і технологія біржової торгівлі. 1. Робота з правилами біржової торгівлі. 2. Заповнення форм та бланків необхідних для підготовки та проведення біржових торгів.	8 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
8.	Тема 8. Організація брокерської діяльності. 1. Складання договору на брокерське обслуговування та угоди-доручення. 2. Підготовка брокерського звіту за результатами наданої моделі торгу.	8 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
9.	Тема 9. Біржові угоди та їх види. 1. Дати визначення термінам: спот, форвард, ф'ючерс, опціон. 2. Заповнення спотового та форвардного контрактів.	8 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
10.	Тема 10. Економічний механізм біржової торгівлі. 1. Дати визначення термінам: хеджування, хеджер, кліринг, розрахункова палата. 2. Ознайомлення із ф'ючерсним та опціонним контрактами. 3. Зробити порівняльний аналіз діяльності хеджера та біржового спекулянта.	6 (11)	Письмова та усна відповідь на питання, підготовка індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)
	Проміжний контроль	2 (2)	

Тематика індивідуальних завдань (реферат або повідомлення)

1. Сутність брокерської діяльності на товарній і фондовій біржі.
2. Законодавчі основи функціонування товарних бірж в Україні.
3. Характеристика біржового товару. Техніка проведення біржового торгу.
4. Економічна роль і функції товарних бірж в ринковій економіці.
5. Функції клірингу та сутність біржових розрахунків.
6. Види валютних операцій та порядок їх здійснення на валютних біржах.
7. Законодавчі основи функціонування фондового ринку в Україні.
8. Цілі та особливості здійснення біржових операцій на товарній біржі (Хеджування, спекулятивні операції).
9. Принципи організації та органи управління товарною біржею.
10. Законодавчі основи функціонування фондових бірж в Україні.
11. Економічна сутність хеджування.

12. Економічна сутність спекулятивних операцій на біржі.
13. Загальна характеристика тенденцій розвитку міжнародної біржової торгівлі.
14. Опціони і ф'ючерси.
15. Роль ф'ючерсних угод у сучасній біржовій торгівлі.
16. Сутність і цілі прогнозування біржової кон'юнктури.
17. Розрахунки за біржовими угодами на прикладі товарних і фондових бірж. Організація розрахункових операцій на біржі.
18. Економічна роль і функції брокерських фірм.
19. Характер взаємини брокера та клієнтів.
20. Операції спреду на ф'ючерсних ринках.
21. Сутність біржової діяльності. Функції та види бірж.
22. Економічна історія розвитку біржової справи.
23. Характеристика біржових угод на товарній біржі.
24. Роль фондового ринку і завдання фондової біржі.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять (включає, в тому числі, перевірку якості підготовки завдань, які винесені на самостійне вивчення та виконання) і має на меті перевірку рівня підготовленості студента. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

- 1) усні опитування на семінарських заняттях;
- 2) участь в обговоренні питань на семінарах;
- 2) якість пошуку необхідної літератури тощо.

6.2. Форми проміжного контролю.

Модульний контроль (МК) – процедура визначення рівня засвоєння студентом навчального матеріалу відповідної дисципліни.

Модульний контроль з дисципліни проводиться у формі письмових відповідей на три теоретичних питання. Кількість модульних контрольних робіт на дисципліну – 1.

6.3. Форми підсумкового контролю.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмного матеріалу дисципліни, логіки та взаємозв'язків між окремими її розділами, здатність творчого використання набутих знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, що впливає зі змісту дисципліни тощо.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі усного екзамену. До складу екзаменаційного білету входять три теоретичних питання, на які потрібно надати повні вичерпні відповіді.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Надається опис та приклади засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії оцінювання знань студентів.

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» – для семестрових екзаменів, курсових робіт (проектів) і виробничих практик; «зараховано», «не зараховано» – для заліків і навчальних практик). Шкала переведення балів подана в таблиці 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою	
	залік	
90-100	зараховано	
89-70		
51-69		
26-50	не зараховано	
1-25		

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний та проміжний контроль.

Критерії оцінювання поточного та проміжного контролю визначаються Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в умовах ЄКТС, яке прийнято в університеті із урахуванням вагових коефіцієнтів:

– поточного контролю:

для дисциплін, що завершуються заліком – 0,7;

– проміжного контролю:

для дисциплін, що завершуються заліком – 0,3.

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням рекомендується застосовувати наступні рівні навчальних досягнень студентів (табл. 2):

Таблиця 2.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Відмінний	100...90	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
Достатній	89...70	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	69...51	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдань
Незадовільний	50...26	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допущено суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Неприйнятний	25...1	студент не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять.

Досягнення студентів на семінарських заняттях, а також виконані ними індивідуальної та самостійної роботи оцінюються за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання наводяться у таблиці 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому

	обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Після завершення вивчення дисципліни викладач виводить середньозважений бал, що переводиться у 100-бальну шкалу (див. таблицю 4.) з відповідним ваговим коефіцієнтом.

Таблиця 4.

**Таблиця переведення середньозваженого балу
за 100-бальною шкалою**

<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,96–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,93–2,95	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,90–2,92	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,87–2,89	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,84–2,86	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,81–2,83	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,78–2,80	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,77	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42

86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

Підрахунки середньозваженого балу здійснюються з точністю до другого знака після коми. За таблицею 4 визначають кількість балів за 100-бальною шкалою, яку множать на ваговий коефіцієнт – 0,7 і отримують кількість балів за поточний контроль. Кількість балів за поточний контроль округлюють до цілих.

Кількість балів, отриманих студентом за поточний контроль, виставляється викладачем у відповідній графі академічного журналу до проведення проміжного контролю.

8.3. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30» – для дисциплін, викладання яких завершується заліком.

Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою (табл. 4.) та множиться на коефіцієнт 0,3.

8.4. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні рівня опанування студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ними певних видів робіт, зазначених у робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінка за семестр з дисципліни, з якої передбачений залік, виставляється після закінчення її вивчення (до початку екзаменаційної сесії) за результатами поточного (ваговий коефіцієнт – 0,7) та проміжного (ваговий коефіцієнт – 0,3) контролю. При цьому обов'язкової присутності здобувачів вищої освіти під час заліку не передбачено.

Залік отримує здобувач вищої освіти, який виконав всі види роботи, визначені в робочій програмі навчальної дисципліни й має достатню кількість балів за поточний контроль (не менше 35 балів) та проміжний контроль (не менше 16 балів).

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вказуються за потреби.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела:

1. Бевз О.П. Економіка і організація біржової торгівлі: Навч. посібн. / Бевз О.П., Скотнікова М.М. - К.: ЦУЛ, 2006. - 43 с.

2. Берлач А.І., Берлач А.Н., Ілларіонов Ю.В. Організаційно-правові основи біржової діяльності: Навч. посібн. - К.: Фенікс, 2000. - 336 с.

3. Биржевая деятельность: Учебник. Грязнова А.Г., Корнеева Р.В., Галанов В.А. и др. - М.: Финансы и статистика, 1996. – 239 с.
4. Биржевое дело: Учебник. Галанов В.А., Басов А.И., Афанасьев Е.В. и др. - М.: Финансы и статистика, 2000. – 303 с.
5. Губський Б.В. Біржові технології ринку. – К.: Нора-прінт, 1997. – 296 с.
6. Дегтярева О.И., Кандинская О.А. Биржевое дело: Учебник - М.: ЮНИТИ, 2000.- 680 с.
7. Дмитрук Б.П. Організація біржової діяльності в агропромисловому комплексі: Навч. посібн. - К.: Либідь, 2001. – 342 с.
8. Дудяк Р.П., Бугіль С.Я. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: Навчальний посібник. – Львів: “Новий світ – 2000”, “Магнолія плюс”, - 2003. – 360 с.
9. Закон України "Про товарну біржу" № 1956-ХІІ від 10.12.1991 // Відомості ВР 1992, № 10.
10. Механізм біржової торгівлі продукцією АПК - елемент ринкової інфраструктури / За ред. О.М. Шпичака. - К.: ІАЕ, 1995. - 86с.
11. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Концепцію розвитку біржового ринку сільськогосподарської продукції" № 848 від 5.08.1997.
12. Постанова Кабінету Міністрів України "Про прискорення організації біржового сільськогосподарського ринку" № 916 від 17.11.1995.
13. Савченко В.Д. Організація біржової діяльності: Навч. посібн. - Х.: ХДАУ, 2000. - 124 с.
14. Солодкий М.О. Біржовий ринок: Навч. посібн. - К.: Джерела М, 2001. - 333 с.
15. Сохацька О.М., Дениско О.М. Біржова справа: Навч. посібн. - К.: Тріада Плюс, 1994. - 188 с.
16. Сохацька О.М. Біржова справа: Підручник. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 602 с.
17. Товарні біржі в Україні: Аналіз діяльності, законодавче поле, перспективи розвитку. Саблук П.Т., Шпичак О.М., Шевченко Г.О. та ін.- К.: ІАЕ, 1997. –428 с.
18. Харитонова О.І. Біржове право: Навчально-методичні рекомендації. - О.: Юридична література, 2000. – 31 с.

10.2. Допоміжні джерела:

1. Барановський О. Біржі товарні в Україні: вчора, сьогодні і завтра / Барановський О. // Вісник податкової служби України. - 2009. - №6. - С.44-46.
2. Брокерам и их клиентам. К.А. Улыбин, И.С. Андрушина, Н.П. Харисова и др. – М.: “Институт молодежи”. – 1991. 140 с.
2. Васильев Г. А., Каменева Н. Г. Товарные биржи. - М.: Высшая школа, 1991.-112с.
4. Васильев Г. А., Каменева Н. Г. Организация и техника биржевой торговли. -М.: Экономическое образование, 1995. -324 с.
5. Гайдуцький П.І., Бузовий Є.А., Тимченко В.Н. Біржова торгівля. Основа ринку. К.: УСГА, -1992. – С.32.

6. Гайнетдинов М. Биржевые торги в АПК // Хозяйство и право. – 1991.- №6. – С.41.
7. Голубович А.Д., Миримская О.М. Биржевая торговля и инвестирование в США.- М.: МЕНАТЕП-ИНФОРМ, 1991.-184 с.
8. Горьовий В.П. Передумови розвитку біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні // Фондовий ринок. – 1999. - № 11. – С. 42-48.
9. Дерябин А.В. Биржи в инфраструктуре рынка // Экономист. – 1992. - № 3. – С. 41-46.
10. Иванов К.А. Карманная книга брокера.- М.: Московский университет, 1991.-200 с.
11. Иващенко А. А. Товарная биржа (за кулисами биржевой торговли).- М.: Международные отношения, 1991.- 272 с.
12. Международные товарные биржи и биржевые операции.- М.: Факт, 1991.-Вып. 1,2.
13. Михайленко И.А., Бащак Ю.В., Посполитак А.А. История биржевой торговли в Одессе. – Одесса: Крона, 1996. - С.48.
14. Мусатов В.Т. США: биржа и экономика.- М.: Наука, 1985.- 180 с.
15. Охріменко І.В. Порівняльний аналіз українського та російського законодавчо-правового забезпечення біржової діяльності // Ринкова трансформація економіки АПК: кол. монографія у чотирьох частинах. Ч. 4. Стабілізація доходів сільських товаровиробників / За ред. П.Т.Саблука, В.Я.Амбросова, Г.Є.Мазнева. – К.: ІАЕ, 2002. – 484 с., -С. 154-157.
16. Сохацька О.М. Зарубіжні біржові ринки. // Фінанси України. 2000. - №4. - С.59-66.
17. Товарная биржа: Как ее создать? Как организовать работу? Как участвовать в биржевых торгах? - М.: Экономика, 1991.-153 с.
18. Узун В. Я. Товарная биржа.- М.: Знание, сер. "Экономика", 1991, №9.- 64 с.
19. Улыбин К.А., Андрюшина И.С., Харисова Н.Л. Брокер и биржа: Пособие для брокеров и их клиентов. - М.: Информбизнес, 1991.- 240 с.

11. ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В 20__ / 20__ Н.Р.¹

¹ Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри до початку навчального року